

El procés de fons (un article d'Albert Punsola)

22/06/2005

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

Periodista

El rebuig rotund de França i els Països Baixos a la Constitució Europea planteja qüestions importants que desborden completament el nostre marc continental. Abans de veure quines són les causes i els efectes d'aquestes votacions cal defensar, contra els qui han publicat el contrari, que no hi ha antieuropeisme en el resultat de les consultes

francesa i neerlandesa. La condició europea és sentida en ambdós estats com a consubstancial al propi fet nacional. En qualsevol cas, s'ha produït un rebuig a una determinada construcció institucional de la Unió Europea. No es pot dir el mateix, en canvi, del país del sud que va fer el referèndum anteriorment, on la propaganda política dominant donava a entendre que triar l'opció del no era equivalent a rebutjar l'europeïtat. Molt feble ha ser aquest sentiment de pertinença quan cal plantejar les coses en aquests termes. S'ha dit que les causes del no majoritari a França i Països Baixos passen per les conjuntures particulars de cada país però salta a la vista que hi ha uns elements comuns a tots dos. Una crisi econòmica i per tant un descontentament amb els governs respectius; un debat identitari on el component de la multiculturalitat està perdent la seva connotació positiva dia a dia i la sensació de que el propi país esdevé més fràgil en cedir sobirania, no ja en el context d'Europa sinó del món globalitzat. Cal sumar a tot això les deficiències de l'element en discussió: el tractat constitucional. És un document, feixuc, difícil d'entendre en primer terme i que, quan finalment s'entén, apareix com una interminable llista de normes i orientacions que pretenen deixar-ho tot tancat en tots els àmbits, de manera que deixa poc marge per a futurs replantejaments i instaura *de lege* una visió hegemònica de caràcter neoliberal. L'heterogeneïtat del rebuig és un altre factor que cal prendre seriosament. A França, els neofeixistes, els conservadors, els comunistes, bona part dels socialdemòcrates i alguns liberals han votat pel no. Els Països Baixos, un país molt implicat en el capitalisme global i, a diferència de França, gens estatalista encara ha expressat un no més ampli. Es pot concloure que, a banda del seu posicionament envers el tractat, grups amb interessos molt diferents han vist l'oportunitat de fer saber el seu malestar particular. Hi ha, a més, altres qüestions que han influït de manera innegable en el que ha succeït. *Le Monde* va publicar, l'endemà de la votació, un mapa de França que permetia comparar la taxa d'atur i el pes del no a cada departament. La correlació era perfecta. Existeixen malestars generals i malestars parcials, a tots ells se suma una pèssima pedagogia a l'hora d'explicar el significat de progressar en el camí de la unió política. Aquest ha estat un defecte crònic del procés que va començar el 1950 i que ara, 55 anys després, ha tingut les seves conseqüències. La situació creada té com a efecte principal que el procés d'unió política queda en *standby* a l'espera del que succeirà en altres països membres, especialment els nous socis de l'est. Si, finalment, el tractat no surt endavant, la Unió seguirà funcionant com fins ara amb les seves polítiques i la seva arquitectura institucional. Cal estar atents al futur immediat. La pròxima presidència de torn anirà el juliol a mans de l'euroescèptica Gran Bretanya i la crisi política francesa, combinada amb la possible sortida dels socialdemòcrates del govern a Berlín, seguirien afeblint l'eix francoalemany. Les tendències fan preveure més crisi durant més temps. És fàcil a partir d'aquí extreure conclusions molt pessimistes. Però cal situar les coses al seu lloc. Primerament, la història d'Europa és la de la dominació i la guerra durant segles, es pot ser per tant benèvol amb els fracassos relatius de 50 anys de pau i estabilitat. Cal valorar les situacions en perspectiva històrica i no en mandats electorals. Per altra banda, en un moment on tendim a empassar-nos tot allò que se'ns presenta amb gran desplegament mediàtic, resulta reconfortant una actitud col·lectiva que imposi una parada en el camí previst. Significa, ni més ni menys, que l'esperit crític perviu. I què és aquest esperit

sinó el millor valor de la cultura occidental? La idea d'aturar -o com a mínim ralentir- un procés que es donava per fet és converteix en un referent per encarar totes aquelles dinàmiques que acceptem per inèrcia o per ignorància. En aquest sentit és una llàstima que la ciutadania no pugui dir la seva respecte als fluxos de capitals o el dumping econòmic i ecològic. El govern d'Europa és a prop, el govern mundial és encara molt, molt lluny. Si partim de la base que el procés de fons - l'autènticament decisiu per a tota la humanitat- és el d'assolir una governança mundial, es pot afirmar que la Unió Europea n'és un assaig a una escala més reduïda. Mai no s'havia portat a terme una experiència semblant d'unir estats tan diversos sota lleis comunes; per aquest motiu els èxits aconseguits constitueixen un important actiu no tan sols per la pròpia Unió sinó per un àmbit universal. La Comunitat Internacional, a través de les Nacions Unides, va aprovar la [Declaració del Mil·lenni](#) (<http://www.un.org/millennium/declaration/ares552e.htm>) on s'estableixen com a objectius la salut l'eradicació de la pobresa i el desenvolupament sostenible entre d'altres. Aquests grans objectius estan vinculats a la governança. El principal enemic de la governança mundial és l'excessiu zel per la sobirania o, dit d'altra manera, la resistència dels estats de sotmetre's a regulacions de nivell superior. Aquest factor també ha pesat molt en el rebuig de la constitució europea per part de França i els Països Baixos i en aquest punt es pot veure clarament com el problema és sempre el mateix a una escala diferent. Cal recordar que en els orígens de la Unió Europea es troba la posada en comú del carbó i de l'acer sota una autoritat supranacional. El 1951, amb edificis encara en runes a moltes ciutats europees, la Comunitat Europea del carbó i de l'Acer es comprometia a assegurar un proveïment ordenat d'aquests recursos, a augmentar-ne la producció sense arribar a una explotació excessiva, a millorar les condicions dels treballadors i, per damunt de tot, planava un únic desig: el manteniment de la pau. Sona bastant familiar, no? Els processos de fons tenen aquesta característica, demanen una paciència generacional. Efectivament, la governança mundial -ja no diguem el govern- és molt lluny, tanmateix és imprescindible. Per ara, el model que més s'acosta al perfil que podria tenir una autoritat sobre el món globalitzat és el de les institucions europees que, a través del temps, s'han mostrat efectives en molts àmbits, com per exemple, l'ambiental. És veritat que els defectes i distorsions inherents a aquest model podrien portar-lo a una parada tècnica, com veiem aquests dies, però són precisament les imperfeccions el que el converteixen en una antiutopia, és a dir, en una esperança real.

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/el-proces-de-fons-un-article-dalbert-punsola>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/el-proces-de-fons-un-article-dalbert-punsola>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors \(/newsletter/sostenible\)](/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))